

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

City

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

РІК X.

4. 84 (1137).

ЧЕТВЕР, 19. ЛИПНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, JULY 19th, 1928.

№. 84 (1137).

VOL. X.

ЛЕДОКОЛ "КРАСІН" ЗАБРАВ ЛЕТУНА ЧУХНОВСЬКОГО І ТОВ.

Радянський корабель забрав також норвезького ловця Ноеса і трох італійських альпіністських стрільців, що шукали за професором Мальмгреном.

МОСКВА, 16-го липня.—Тут оповіщено сьогодні, що радянський ледокол "Красін" забрав радянського летуна Чухновського і його чотирох товаришів з льоду коло коси Пятея, а також забрав чотирох членів ратушкової партії.

З Чухновським були помічник пілота Штраубе, навігатор Алексієв, механік Шелягін і кіно-оператор Блюменштайн. У ратушці партії були славний норвезький ловець Ноес і три італійські альпіністські стрільці з ратушкового корабля "Браганца".

Ці три італійці шукали за професором Фінном Мальмгреном, шведським метеорологом, та двома італійськими офіцерами, що були вилучені з "Красіном" після вилучення "Красіном" після того, як залишили Мальмгрена на льоду умиряючим.

Чухновський і його товариші, після героїчного вильоту аеропланом з "Красіна", знайшли двох італійських офіцерів

і дали про це знати "Красінові". Пізніше їх аероплан примушений був спуститися на лід. Чухновський вислав до "Красіна" таку бездротну депешу: "Спасайте перше інших. Коло нас всьо добре".

"Красін" поступив після інструкцій Чухновського й вилучив перше сімох членів експедиції Нобіле та забрав тіло помершого проф. Мальмгрена.

ЛЕДОКОЛ "КРАСІН" ШУКАЄ ЗА АМУНДСЕНОМ.

МОСКВА, 16. липня.— Радянський ледокол "Красін" повідомив бездротним телеграфом, що серед густої марки посувається обережно вперед, щоб знайти невірну групу експедиції Нобіле, а також норвезького дослідника Амундсена, про якого думають, що він може бути з тою групою. "Красін" знаходиться тепер в околиці, де в четвер вилучив п'ятьох членів експедиції.

РАДЯНСЬКА ПРЕСА ГОСТРО КРИТИКУЄ ПРОВІД ЕКСПЕДИЦІЇ.

Поет Володимир Маяковський запитує в своїй поезії італійського генерала Нобіле, "чому ви утік?"

МОСКВА, 16. липня.— Радянська преса гостро критикує сьогодні не лише залишення Мальмгрена живим на льоду, але й те, що генерал Нобіле був першим вилучений, а також поведінку італійської експедиції.

Настрій, що панує в певних кругах, відбився в поезії Володимира Маяковського, славного радянського поета, що була надрукована в газеті "Комсомольська Правда". Закінчення цієї поезії таке (подано перекладом з англійського перекладу):
"Тепер скажіть ви, що леті-

ли, як ваші провідники спартачили роботу?
Чекаємо слова від Нобіле: Чому ви втікли?
Де є Мальмгрен? Помер він, чи залишили його живим?"

ВИРАТУВАНИЙ ІТАЛІЄЦЬ У КРИТИЧНИМ СТАНІ.

КІНГ С БЕРГ, Шпіцберген, 17. липня.— Капітан Адальберт Маріано, який був вилучений радянським ледоколом "Красіном" разом з капітаном Філіппо Цанні, знаходиться в критичному стані. В його нозі, що була зломана, вкунулася гангрена.

ІТАЛІЙЦІ ЗАЛИШИЛИ МАЛЬМГРЕНА ЖИВИМ НА КРИЗІ ЛЕДУ.

МОСКВА, 16. липня.— Виявляється тепер, що професор Фінн Мальмгрен, шведський метеоролог, був полішений на льоду двома італійськими товаришами ще живим і пізніше помер.

Все вказує на те, що Мальмгрен помер 15. червня, коли італійці Маріано й Цанні пішли далі в напрямку суходолу. Їх вилучили у лютину ледокол "Красін".

Одне повідомлення, що наспіло сюди сьогодні, каже, що Маріано й Цанні рішили йти до суходолу о. 15. червня. Мальмгрен просив їх продовжити їхню подорож і отримати його за собою. Він був ранений, коли бальон "Італія" вдарив об лід.

Мальмгрен знав, що смерть є близько. Він викопав гроб для себе і казав італійцям йти далі. Вони відійшли позові від місця, де в останнє говорили з Мальмгреном.

Коли італійці перейшли кілька сот стій, вони оглянулися й

побачили, як Мальмгрен чашинно підвівся й потім знову упав. Коли вони повернули, застали шведського дослідника неживим, каже одна депеша.

Натомість прями повідомлення з ледоколу "Красін" вказують на те, що Мальмгрен залишено на льоду, коли він був ще живий. Ці повідомлення кажуть, що шведський професор був ранений, пробувавши зі своїми італійськими товаришами, однак не міг, і тоді просив їх йти без нього. Вони обидва протестували, але вкінці пішли, оставивши його самого вмирати.

ЗЕМЛЕТРУС У ТУРЕЧЧИНІ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 16-го липня.— Землетрус знищив сьогодні місто Торбалі. Було раних шість осіб, включаючи губернатора. Чотири особи були ранені підчас землетрусу в Смирні. Всіх потрясень у Торбалі й околиці було п'ять з перервами по кілька хвилин.

Військова конференція проти Радянського Союзу

В Букарешті збирається тайна конференція представників малої антанті, яка має на меті підготувати дорогу до війни з Радянським Союзом. — Будуть радити під проводом французького генерального штабу. — В конференції візьме участь польський диктатор Пілсудський.

БУКАРЕШТ, Румунія, 13. липня.— Французький генерал Ронд прибув сьогодні до Букарешту. Прибуття Пілсудського, польського диктатора Польщі, сподіється кожної хвили. Прибудуть також представники інших держав малої антанті. Всі вони відбудуть тут тайну військову конференцію під проводом французького генерального штабу.

Як повідомляють з вірогідних джерел, метою цієї конференції є підготувати шлях до війни з Радянським Союзом. ВІДЕНЬ, 8. липня.— Австрійська влада щиро прийняла маршала Пілсудського, польського диктатора, коли він прибув до

Відня, будучи в дорозі до Румунії. Пілсудський не хотів нічого говорити про свою резигнацію з прем'єра, лише сказав, що перебуде літо в Румунії.

Після відбуття всіх офіційних функцій, влаштованих для нього австрійським урядом, Пілсудський виїде завтра на полудне.

БОЛГАРІЯ ПІДПИШЕ УГОДУ З ТУРЕЧЧИНОЮ.

СОФІЯ, Болгарія, 13. липня.— Болгарський уряд прийняв сьогодні пропозицію Туреччини щодо заключення договору про ненападання.

РІЖНІ ВІСТІ

ІТАЛІЙСЬКІ ФІНАНСИ В КРИТИЧНИМ СТАНІ.

ПАРИЖ, 12. липня.— Граф Вольфі зрезигнував з міністерства фінансів, які знаходяться в критичному стані. Стабілізація, про яку так гвалтували фашисти, не може вратувати країну, бо індустрія не в стані постачати експорт та не має сировини для виробництва.

До катастрофального стану промислу довела фашистська адміністрація. Граф Вольфі каже, що Муссоліні хотів бути слухачи його аж тоді, коли ухилилися від руйнування було вже трудно.

Взагалі резигнація графа Вольфі доказує, що в Італії існує гостра економічна криза, подробиці якої в світі невідомі.

ІТАЛІЙЦІ ДАЛІ ПРОВОКУЮТЬ АВСТРИЮ.

ВІДЕНЬ, 12. липня.— Полягоже відносини між Австрією та Італією знову псується італійцями. Вчора відбулася в Больцано (Тироль) відкриття пам'ятника в честь перемоги Італійців над Австрією в 1918 році. На церемонії був присутній король Емануель, князь та багато італійської шляхти. В промовах, які там вимовлено, промовці не кридили з тим, що Італія знову готова воювати кожної хвили.

На пам'ятнику зроблено такий напис: "Від цієї точки Італійці прогнали чужинців, їх мову, закон та шукку". Вся австрійська преса обурена поведінкою Італійців.

ЯК "ЗАРОБЛЯЮТЬ" БЕЗРОБІТНІ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 6. липня.— Берлінські безробітні допомагають собі в той спосіб, що їздять через день собієми (підземними трамваями), головню в такий час, коли найбільший рух, та відступають заняті місце другим за оплатою 5 феніків. Дуже часто їде чоловік з жінкою й вдвоє "заробляють". Але цей "бизнес", як кажуть, доступний тільки тим, що мають 10 феніків закладового "капіталу", потрібного на оплату вступу до собієви. А є багато таких, що й такого капіталу не мають.

ПОЧТОВІ УРЯДНИКИ ПЛАТЯТЬ ЗА ПОСАДИ.

ВАШИНГТОН, 12. липня.— Генеральний постмистер Нью Станув сьогодні перед сенатським комітетом, що розслідує оплачування політичних партій урядниками поштового уряду, та признав, що поштові урядники справді платять тепер частину своєї пенсії на фонд республіканської партії.

Коли його питали, що він на це робив, він викручувався тим, що таке саме робили перед ним демократи. Він говорив, що таких відносин нема всюди, а тільки в стейті Джорджія.

РОБІТНИКИ ПРИНЯЛИ ПІДВИШКУ ПЛАТНІ.

ГЕМІЛТОН, Онт., 16-го липня.— Трамваєві робітники в цій місті рішили прийняти підвишку платні, запропоновану їм Онтерійською Залізницею муніципальною радою.

РОБІТНИКИ ПОВЕРНУЛИ ДО РОБОТИ.

МОНТРЕАЛ, 16. липня.— Робітники в Домініон Роббер Ко, що були на страйку від кількох тижнів, повернули сьогодні до праці. Страйк був викликаний проти знижки платні. (Телеграма з Монреалу не каже, на яких умовах закінчився страйк.)

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ЗАСУДЖЕНО КОМУНІСТІВ.

ПРАГА, 10. липня.— Молодого комуніста Таборського засуджено на п'ять місяців в'язниці за те, що він наводив слова Леніна підчас промови на публічному мітингу.

Баборяка, другого молодого комуніста, засуджено на 13 місяців в'язниці за промови на двох масових вічах.

В ЗАЛІЗНИЧІЙ КАТАСТРОФІ ЗГІНУЛО 9 ОСІБ.

БЕРЛІН, 13. липня.— В горах Гарц коло Нордгаузена розбився вчора пасажирський потяг, в наслідок чого дев'ять осіб було убитих і 28 тяжко раних. Потяг був переповнений родичами шлюбних дітей, які були в другім вагоні й понесли найбільше жертв.

РОБІТНИКИ СТОЯТЬ ПРИ СВОІХ ДОМАГАННЯХ.

ВІНДСОР, Онт., 16. липня.— Обстоюючи при своїх домаганнях, які включають 10 центів підвишки платні на годину, тижень вакацій з платною та оперування трамваїв з двома робітниками на певних лініях, трамваєві робітники повідомили Онтерію Гайдро комішин в Торонто, що відкидають 2-центову підвишку платні, запропоновану їм комісією.

Після масового мітингу робітників, що відбувся в суботу, член езекутивні карменів заявив, що робітники діють без призначення арбітраційної ради, або вийдуть на страйк.

МІСТО ВІННІПЕГ МАЄ 21 МІЛІОНЕРІВ.

Останній підрахунок вказує, що в Вінніпегу є 21 мільйонерів, а 37 капіталістів мають приватного маєтку по 500 тисяч доларів або більше.

З канадійських міст найбільше мільйонерів є в Торонто, бо аж 87. Монреал займає друге місце з 76 мільйонерами. Вінніпег стоїть на третім місці. Слідуючим є Лондон, Онт., який має 14 мільйонерів. Оттава і Квебек мають по 10 мільйонерів, а Ванкувер має 6.

В цій провінції Онтеріо є 138 мільйонерів, а в провінції Квебеку — 91. В Манітобі всі мільйонери є обмежені до міста Вінніпегу, бо провінція також вказує 21 мільйонерів.

РОББ ДАВ ЗГОДУ НА ЗЛУКУ ДВОХ БАНКІВ.

ОТТАВА, 14. липня.— Міністер фінансів Дж. А. Робб оповістив, що дав свою згоду на закупку Стендарт Бенку оф Кенеди сильнішим банком — Кенеді Бенк оф Комерс. Умова купна така, що один шер капіталу Стендарт Бенк оф Кенеди йде за один шер в Кенеді Бенк оф Комерс. Через злуку банків закладовий капітал Кенеді Бенк оф Комерс, що вносить тепер 600 мільйонів доларів, збільшиться на 100 мільйонів доларів. Дивіденди обидвох банків вносили минулого року 12 проц.

КЕМАЛЬ ПАША ЗАВОДИТЬ ЛАТИНКУ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 10-го липня.— Президент турецької республіки Мустафа Кемаль паша перший раз ужив сьогодні латинського письма, коли підписував свою фотографію, яку подарував своєму буйшому секретареві, а тепер іменованому амбасадором до Афганістану. Цим він кладе початок обов'язкового вживання латинської азбуки на місце старої арабської.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД ПІДПИСАВ ДОГОВОР.

АНГОРА, Туреччина, 10. липня.— Сьогодні оповіщено, що турецький уряд підписав недарно гарантійні договори з Італією, Афганістаном і Персією. Подібний договір буде також підписаний з Грецією.

ТІРАНА, АЛБАНІЯ, 13. ЛИПНЯ.

— Сьогодні страчено трох чоловіків, засуджених за змову убити президента Ахмета Зогу. Їх арештовано було 5. липня.

ПРЕСА ФРАНЦІЇ І ШВЕЦІЇ ПРОПОНУЄ ВІДДАТИ НОБІЛЕ НА СУД.

Італійський генерал не мав достаточного досвіду, щоб керувати експедицією, а також своїм темпераментом не надавався на провідника.

ШТОКГОЛЬМ, Швеція, 16. липня.— Газета "Дагбляд" друкує звіт про експедицію на північ; також своїм темпераментом він не надавався на команданта в небезпечній подорожі. Пригадано його поведінку підчас перелету в "Норге" з Амундсеном, командира Нобіле, треба було силою примирити.

Газети у Франції і Швеції пропонують, щоб Нобіле поставили на суд, або що найменше зарядити слідство над цілою аферою.

ВІЗИВАЮТЬ НА ДВОІХ ЗА
КРИТИКУ НОБІЛЕ.

РИМ, 16. липня.— Два редактори газети "Емперіо" — Маріо Карль і Еміліо Меллі — визвали редактора паризького "Матину" на двобій за його статтю, в якій скритиковано північну експедицію генерала Нобіле.

Кажуть, що Нобіле не мав достаточного досвіду, щоб керувати такою експедицією на північ; також своїм темпераментом він не надавався на команданта в небезпечній подорожі. Пригадано його поведінку підчас перелету в "Норге" з Амундсеном, командира Нобіле, треба було силою примирити.

Газети у Франції і Швеції пропонують, щоб Нобіле поставили на суд, або що найменше зарядити слідство над цілою аферою.

ШВЕЦІЯ ЗАСТАНОВЛЯЄТЬСЯ НАД ПЕРЕВЕДЕННЯМ СЛІДСТВА.

ШТОКГОЛЬМ, 17. липня.— Шведський уряд застановляється тепер над тим, які кроки можна підняти, щоб перевести формальне слідство над фатальною експедицією генерала Нобіле до північного бігуна. Газети пропонують перевести судове слідство.

Шведські летуни на Шпіцбергені дістали приказ висунути таємницю судби дра Фінна Мальмгрена. Його італійські товариші залишили його

живим на льоду, однак адміністрація сповістила, що не дістала підтвердження про його смерть.

Знарок міжнародного права казав, що нема перешкоди для формального слідства над експедицією Нобіле, але можна стрітнувся з труднощами політичного характеру. Він піддав думку, що Швеція може запропонувати норвезький суд, бо Шпіцберген є під юрисдикцією Норвегії.

КАРПЕНТЕРИ У ВІННІПЕГУ ДІСТАЛИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ БОНУСУ.

Переговори між юнією карпентерів а будівельними контракторами у Вінніпегу покінчилися в той спосіб, що робітники дістали 10 центів підвишки платні від 1. січня 1929 року. Тепер вони беруть \$1.00 на годину, а від нового року будуть мати \$1.10. Коли карпентери вийшли на страйк більше як три тижні тому, вони домогалися негайної підвишки платні в сумі 15 ц. на годину.

Та крім 10-центової підвишки, що має увійти в життя від 1. січня 1929 року, карпентери дістали бонусу на годину, що робить їх платню \$1.05 на годину. Контрактори примушені платити бонус, бо в місті нема подостатком карпентерів, а натомість є багато розпочатих будівель.

ХТО СИДИТЬ У В'ЯЗНИЦЯХ ОНТЕРІО.

ТОРОНТО, 12. липня.— Онтерійська провінційна поліція обчислила, що більшість онтерійських злочинців є жонатами й уродженцями Канадійцями, а не чужинцями. Класифікація по народності осіб, засуджених на підставі кримінального кодексу (не вчиляючи засуджених за порушення прогібіційного закону), представляється так:
Канадійців 2,541.
Американців 188.
Англійців 177.
Французів 80.
Фінляндців 110.
Італійців 87.
Індійців 40.

Поляків 81.
Ірландців 71.
Росіянців 71.
Інших народностей 273.
Зі засуджених мужчик 1,981 було жонатих і 1,670 самітих. Засуджених жінок було 273. Найбільша група засуджених після віку була між 20 а 30 роками.

В ЗАЛІЗНИЧІЙ КАТАСТРОФІ ЗГІНУЛО 10 ОСІБ.

МІНХЕН, Німеччина, 16. липня.— В залізничній катастрофі коло Мінхену згинило вчора 10 осіб і 25 було раних. Між убитими було три жінки.

ДІЛА УКР. БІЛОГВАРДИЙЩИНИ.

Українська білогвардійщина має не тільки будні, а й свята, не тільки малі, а й "великі" події. Правда, великі вони саме в масштабі емігрантському і дуже мізерні своїм реальним значенням. Але кожне має своє мірило. Отже, і українська білогвардійщина має свій куценький масштаб, яким визнається мале й велике, будні й свята.

Будні — це собі тихеньке, непомітне видіння по коридорах польської охорони, військових штабів, а то й на недавно утворених із ласки польського уряду посадах спеціально для петлюрівців, по кооперативах та земельних організаціях. Правда і ці установи своїми цілями не дуже риняться від польських шпигунських організацій: принаймні, петлюрівці і тут їм там поставлені для тої самої ролі.

Ще мають діло петлюрівці, і то ретельно, з церковними справами. Дарма, що серед них є колишні соціалісти, проте церковники вони завзяті, і це не дивно. Вони добре знають, де шукати підпори. Петлюрівська емігрантщина найбільше надії покладає на найреакційнішу та на найлицемірнішу силу. А така є якраз церква. Навколо церкви в Польщі поряється день-у-день жменька петлюрівців. Отже, і це є щоденна, а тому до певної міри, буденна робота. Але ж будні набридають... тим більше, що будні не дуже та сприяють рекламі А без реклами і нема належного престижу, і не можна підтримати марки поважних агентів міжнародного імперіалізму. Та за це ж поки насамперед і дбають, — це ж головна їх мета... Тим-то петлюрівці дуже люблять урочисті.

З кожної першої-ліпшої нагоди петлюрівці користують для того, щоб створити якусь подію... Надрукував як "отаман" Левицький яку статтю, зараз-же зчиняється великий галас. Нічого вже казати за таку подію, як лист Левицького до афганського падишаха перед його подорожжю до СРСР. Цей лист, дарма, що афганський падишах і не відповів на нього, петлюрівці трактували мало не як міжнародну подію. Подія є кожний виступ генерала Сальського про "майбутню воєнну славу" петлюрівців, подія є кожні збори емігрантської колонії, кожний молебень і кожна пахіда. І найвищих розмірів доходить емігрантська реклама, коли на ті чи ті петлюрівські збори завітає якийсь польський урядовець. Тут уже нема краю радощам петлюрівців. Хамська вдача цих "самостійників" дістає найвищу солоду, найбільше задоволення...

Тепер можна уявити собі радість петлюрівців, коли на зборах з приводу роковин смерті Петлюри, як побіждляють нам із Варшави, були

присутні представники польської військової й цивільної влади, й навіть військовий комендант Варшави й варшавський староста. Будьте певні, що петлюрівці зуміють про це розповісти, власне, прокурмити на цілий світ. Що-права, до них мало хто прислухається, але ж яка вітха для петлюрівської "громади" в Польщі! Взагалі петлюрівцям "шастить". Бо ж хіба багато треба цим дрібненьким створінням для щастя? Що для них щастя? Кілька субсидій і кілька ласкавих панських слів і досить. Те, що їх ненавидять українські маси, аж до того, що навіть такі реакціонери, як ундіви, примушені одмежуватися від петлюрівців, це їх мало турбує; аби пани були вдоволені.

Тимчасом петлюрівці останніми часами спробували були набутти собі й громадський капітал, шукаючи підтримки в недавно утвореній новій політичній групі під назвою "Українська Національно-Радикальна Партия". На чолі цієї партії стоїть Донцов. Отже, з цього не важко зрозуміти, що це утворилася українська фашистська партія. Правда, в цій партії, як лише саме "Діло", об'єднано аж... 16 осіб. Та хіба багато треба петлюрівцям? Як не ж, а нова партія... Правда, Донцов до недавнього часу виступав геть проти всіх, зокрема проти петлюрівців. Мовляв, петлюрівці занадто великі демократи. Та до того орієнтується на Польщу, а ось Донцов за "цілковиту незалежність" і в той-же час за монархізм. Але ці твердження Донцова давно вже загубили всякий сенс, бо Донцов добре здає собі звіт, що петлюрівцям не чужий монархізм, що їм взагалі все байдуже, аби тільки допомогли імперіалістам знищити Радянську Україну, а петлюрівці добре знають, що Донцов хоч і галасує за незалежність, підтримає всяких імперіалістів в боротьбі з Радянською Україною. Тим-то спільна мова здавна є в групі Донцова й петлюрівської еміграції. Отже, і не дивно, що так радісно петлюрівці поставилися до повідомлення про утворення дощовської партії.

Навіть більше, петлюрівці накиннулися на "Діло" за те, що воно наважилось критикувати цю партію. "Діло", звісно, не може визнати партію Донцова хоч би тому, що ундіви ще не можуть здати в архів демократичну зброю. Хоч вони й контр-революціонери, але ж четвертий фашизм на Західній Україні не має ще успіху не тільки серед української дрібно буржуазії, а й серед певної частини буржуазії. Тому тактика УНДО зовсім інша, ніж у Донцова. Тому "Діло" виступило проти Донцова. Воно навіть знало справу про те, що виключне панування Донцова й групи фашистських маньків, у "Літе-

ратурно-Науковому Віснику" спричинилося до того, що "Українське громадянство" лишилося без літературного журналу й тому закликає утворити новий журнал. Ось на цей виступ "Діла" й накиннулися петлюрівці. Для петлюрівців утворення нової партії з якихось 16 осіб це є велика подія. Правда, ця партія поки-що навіть серед буржуазії не матиме великого успіху. Але петлюрівці чують, що до їхнього "полюку" авантюриків дехто прибуває, і цього для них досить. Які будні, такі й свята, які малі — такі й великі діла української білогвардійщини.

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Цього літа геологічний кабінет Української Академії Наук провадитиме такі польові роботи: Акад. П. А. Тутківський робитиме палеонтологічні розкопки третинної фауни ссавіч біля села Гребінники на Херсонщині. Гриний інж. Полонський має дослідити ознаки копалинх пшестів в крейдяних мерелях району ст. Амвросівка (Сталіської округи). Гриний інж. П. І. Василенко досліджуватиме родовища бурштину Криворізької округи та манганові рудники Нікопільського району, тієї ж округи. Цими роботами наступного літа польову працю кабінету буде обмежено через брак більших асигнувань.

ВИДОБУТОК ВИСОКОСОРТНОЇ РУДИ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ В ДВА РАЗИ.

Швидкий розвиток металургічного виробництва "ставит" перед рудною промисловістю завдання з року в рік збільшувати виробничі можливості. Рівнюючи з 25 роком виробництва залізної руди торік збільшено на 50%, в цьому році біля 80% і в наступному році перебільшається поширити його на 105%.

Виробничу програму перебільшає збільшення в два рази й одночасно зменшення руди третього сорту в 2,5 рази. Трест взяв рішучий курс на концентрацію свого виробництва, проводячи реконструкцію та механізацію старих рудень. Дрібні рудні працюватимуть і на далі, але відграватимуть роллю лише допоміжну поки буде закінчено повну реконструкцію й концентрацію виробництва.

На капітальні роботи перебільшається асигнувати біля 24,000,000 карб. Трест гадає встановити все імпортне устаткування, що вже прибуло на рудні, почати підготовчі роботи на деяких руднях для даль-

шого розгортання виробництва в 1930 році. Деяку частину устаткування трестові доведеться купити додатково. В наступному році, не пізніше жовтня, перебільшається закінчити нову електричну станцію, що забезпечить електроенергією всі потреби рудень.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ ТОВАРИСТВО.

При київській філії українського науково-технічного товариства організовано хемічно-технологічну секцію, яка має на меті: вивчати хемічну промисловість У.С.Р.Р., всіляко допомагати роботі членів товариства й популяризувати серед людности хемічно-технічне знання. Секція має притягти до роботи широкі кола робітників технічно-хемічної промисловости і мусить стати осередком наукової хемічно-технологічної роботи. Найближчого часу секція улаштує цикл лекцій на популярні й спеціально наукові теми. Крім того, секція має організувати спеціальні курси для хеміків, технологів, складати підручники й книжки з різних галузей технічної промисловости і скликати наради та конференції в цій справі, то-що. Секція має організувати також спеціальну бібліотеку і скласти бібліографічний показник спеціальної книжкової й журнальної літератури, що є по різних бібліотеках Києва. Секція матиме свій друкований орган.

"АКАДЕМІЯ".

Київський художній інститут готує матеріали до першого числа мистецького журналу, що його видаватиме інститут під назвою "Академія".

УНДІВЦІ ПРОГНАЛИ 500 УЧНІВ-УКРАЇНЦІВ.

Вже давно Польща встановила в себе народове свято день 3 мая, в пам'ять своєї паперової конституції. І цього року саме на 3 мая зайшов такий випадок: в Станиславові, в українській державній гімназії відказалися учні з 5, 6, 7, 8 класів йти на парад 3-го мая. Тоді директор зі своїми професорами зробили конференцію і вирішили одногласно: класи розв'язати і до пів тисячки учнів прогнати зі школи за те, що не прийшли на польське свято. Це рішення подало до польської шкільної кураторії у Львові і вона його затвердила. Вищі класи гімназії розв'язано, учнів до 500 прогнано. Замітати треба, що директор і професори гімназії є ундіви.

Справа опинилася в польському союзі. Ундістка посолка Мілена Рудницька порушила розв'язання станиславської гімназії в союзі 6 червня. Йї відповів польський міністер освіти др. Червінський таке: "Гімназію закрав вчительський збір, який складається зі

самих Українців — а в обивательському комітеті святкування 3-го мая засідає теж директор тої гімназії. Держ — Українець" (ундіст).

Далі відповідає ще ундівський посолці, польська посолка з польку "І" Яворська, яка каже: "Вина тут до сторони директора і вчителів гімназії, які не мали відваги взяти відповідальности на себе, та представити шкільній польській владі недоцільність примусового втягування молоді до дефіляди на 3 мая".

Тоді другий ундівський посол Струтинський виступає й бере в оборону своїх партійців-професорів з директором. Кажє: "вчительський збір зуправителем був переланний, боявся, щоб не феферосили їх на захід і він тому заасигнувався замкненням класів..."

І на що мають Польки нищити українські школи, коли їх винищують самі ундіви.

Ю. Я. ДРОБЕЙ ПОВЕРНУВ З ЄВРОПИ.

Цими днями переїздив через Вінніпег до Едмонтону в дорожі з Європи Юрій Я. Дробей, урядник корабельної Гвайт Стар Лінії. Ю. Я. Дробей їздив з екскурсією до Радянського Союзу й інших країн Європи.

В розмові з представником нашої преси Ю. Я. Дробей сказав, що екскурсія була успішна, всі пасажери були вдоволені, як-також погода на морі була гарна. До Радянського Союзу з Канади поїхало коло 30 адвокатів і докторів та людей інших професій, переважно з Монреалю і зі сходу Канади взагалі. До Москви прибула також дуже численна екскурсія із Зауочених Держав, шось коло 300 осіб.

Гвайт Стар Лінія, сказав Ю. Я. Дробей, організує зимову екскурсію до Радянських Республік а також до Галичини і Буковини, яка вийде з Галіфаксу 9 грудня 1928 року великим кораблем "Лапланд" під особистим провідом Дробей, який поїде з екскурсантами на місце. Ціна шифкарти на цю поїздку буде найтанцюю, як до цього часу і багато буде в спромозі скористати з неї. Ю. Я. Дробей радить, щоб ті, які хотіли-б прилучитися до цієї екскурсії, подавалися за паспортами як найскорше, бо наприклад горожанин Польщі мусить чекати на паспорт найменше три місяці. Так само й горожанин Радянського Союзу. Найкраще в цій випадку канадійським та румунським горожанам, бо вони дістають паспорти в протязі пару тижнів.

Хто з інтересованих бажав би засягнути в цій справі інформації, або в справі спровадження своїх крехнів із старого краю до Канади, хай йше на адресу:

Geo. J. Drobey, White Star Line Canadian Service 10275 — 101 St., Edmonton, Alta.

В ГАЛИЧИНІ ЛЮТУЄ ГОЛОД.

Українські працюючі переживають зараз страшні часи, які нагадують голодовий рік 1925. Зимове збіжжя жито і пшеницю знищила студінь і сильні морози. Ярина від зливних дощів й зима червоніє то жовтіє. Бараболя гине, її не видно між бур'янами. Перед населенням стоїть маревострашною голодовою смертю. В Остріжці, мостиського повіту, є вже кілька випадків опухлення від голоду. Вулицями ходять люди з блідими лицами, запалими очима, синіми устами, а малі діти так і без вечері лягають спати, бо нічого попоїсти. Збіжжя дороге а селяни не мають за що купувати.

ТОВАРИШІ! ПРИЕДУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДЛЯ "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ"!

ПРИХОДИТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМУ "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"!

В МУС ДЖО, САСК. — Фільма буде показана в Українським Робітничім Домі: в п'ятницю, 20. липня перша частина, а в суботу, 21. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 35 ц., а для дітей 10 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В РІДЖАРИНА, САСК. — Фільма буде показана в Роз Театрі при розі вулиці Роз і Одинайфюта євно в неділю, 22. липня. Початок вистави першої частини в годині 2.30 по полудні, а початок вистави другої частини в годині 8. вечером. Вступ за запрошенням.

В БРЕНДОН, МАН. — Фільма буде показана в бувшій Публичній Школі на семій вулиці Норт: в понеділок, 23. липня перша частина, а у вівторок, 24. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 35 ц., а для дітей 10 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В ПОРТЕДЖ ЛА ПРЕЙРІ, МАН. — Фільма буде показана в Українським Робітничім Домі: в середу, 25. липня перша частина, а в четвер, 26. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 35 ц., а для дітей 10 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

У ВЕСТ СЕЛКІРК, МАН. — Фільма буде показана в Роял Театрі при головної вулиці в понеділок, 30. липня. Ціни тикетів: для дорослих 75 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 7. вечером.

ПРИХОДИТЬ ГРОМАДНО!

ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ!

Щойно вийшла з друку накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства дуже цікава книжка Ол. Дорошківця п. н.

ІВАН ФРАНКО

ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ І ТВОРЧОСТІ.

Одна з найкращих книжок про І. Франка, добре надається для ознайомлення з творчістю й діяльністю великого українського письменника. Добра для гуртових читань в організації.

Ціна примірника 25 центів. Для гуртових замовлень велика знижка. Всі кольпортери наших організацій повинні мати цю книжку.

Отримано обмежену кількість гарної й повчальної та прекрасно ілюстрованої книжки п. н.

СВІТ, ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО.

Формат книжки такий, що дає змогу кожному робітничію взяти її з собою куди-б він не йшов чи їхав до роботи. Книжка популярна й надається для гуртового читання.

ЦІНА БРОШУРОВАНОЇ 25 ц. ЦІНА В ПОЛІТІЙНОЇ ОПРАВИ 35 ц.

Опусту на цій книжці не дається. Коли хочете її мати — замовляйте вчасно, бо отримано ограничену кількість примірників.

Замовлення разом з гроши засилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

ДЖЕК ЛОНДОН. ШЛЯХОМ ПОЛЯРНОГО СОНЦЯ

(Продовження.)

"Малювання — це шматки, уривки з життя", сказав я. "Ми змальовуємо життя так, як ми його бачимо. Наприклад, Чарлі, ось ви йдете шляхом. На дворі ніч. Ви бачите хату, у вікні світяться. Кризь це вікно ви подивились із хвилину або зо дві, шось побачили і пішли собі далі своєю дорогою. Може, ви вгледіли чоловіка, що писав листа. Ви бачили шось, що не мало початку чи кінця. Нічого не трапилось. Це був знов таки шматок життя. Ви потім пригадали його. І воно складається на малюнок у вашій згадці. А вікно — рямця до того малюнку".

Я бачив, що він зацікавився, і знав, що поки я говорив, він дивився кризь вікно й уважав собі людину, що пише листа.

"Есть один малюнок, що його зробили ви, то це я розумію", сказав він. "Це — правдивий малюнок. В йому великий зміст. Він у вашій хаті в Давсоні. Люди грають у фаро. Це не аби-яка гра. Вона має кінець".

"Звідку ви знаєте, що гра кінається?" перепитав я схильовано. Бо тут мій твір розглядав безсторонний суддя, що знав саме лиш життя, але не знався на мистецтві; він був справжнім знавцем дійсности. До того я

дуже пишався саме цією роботою. Я назвав її "Останнє коло" і був певний, що це один з найкращих моїх творів.

Сітка Чарлі пояснив.

"На столі немає золота. Люди грають на марки. Це означає, що гра от-от скінчиться. Один чоловік грає на жовті марки, — може одна жовта марка варта тисячу доларів, може дві. Другий грає на червоні марки. Може вони по п'ятсот або по тисячі доларів. Це дуже завзята гра. Кожний грає на великі гроші, на всі. Звідки я це знаю? Ви змалювали банкіра трохи зчервонілим (мені стало приємно). Грача ви змалювали на стільці нахиленим вперед. Чому він перехилився наперед? Чому лице в його таке надто спокійне? Чому його очі так дуже блищать? Чому в банкіра трохи зчервоніле лице? Чому всі чоловіки такі надто спокійні? — Чоловік з жовтими марками? Чоловік з білими марками? Чоловік з червоними марками? Чому ніхто не говорить? Бо йдеться про велику силу грошей. — Бо обходить останнє коло".

"Як ви знаєте, що останнє?" спитав я.

"Король вкрито марками, а сімку розкрито", відповів він. "Ніхто не грає іншими картами. Всі інші карти повиходили. Усі мають одну гадку. Кожний бажає, щоб король програвав, а виграла сімка. Може, банк програє двайцять тисяч доларів, може програє. Таке малювання я розумію".

"А все-ж таки ви не знаєте кінця!" скрикнув я переможно. "Це останнє коло, але ще

карти не вийшли. І на малюнку вони такі й не вийдуть. Ніхто й ніколи не довідається, хто програє, а хто програє".

"І люди сидитимуть так і не балакатимуть", мовив він, і здивування та страх перебігли йому обличчя. "І грач нахилиється наперед, а кров червонитиме лице банкірові: от дивна річ! Завжди вони так сидитимуть, а карти не випадають ніколи".

"Це малювання", сказав я. "Це життя. Ви бачили самі шось подібне до того".

Він глянув на мене, поміркував, тоді сказав, дуже помалу.

"Так. Як ви кажете — тут немає кінця. Ніколи ніхто не знатиме кінця. Проте це правда. Я таке бачив. Це — життя".

Він довго мовчки палив люльку, обмірковуючи психологію білої людини й шукаючи потвердження її в житті. Він разів кілька похитав головою і шось пробурмотів раз і вдруге. Тоді, вибив попіл з своєї люльки, старанно її набив знову, помовчав замислений і знов запалив її.

"Отже я багато бачив малюнків життя", почав він, — "але малюнків не малювання, а на свої очі виданих. Я дивився на їх наче кризь вікно на того чоловіка, що пише листа. Я бачив багато шматків життя, без початку, без кінця, без їх розуміння".

Раптом, змінив він позу, обернувшись на мене свої очі й замислено дивився на мене.

"Чуєте", обізвася він, "ви маляр. Як би ви намалювали те, що я бачив, картину без

початку, а кінця її я не розумію. Уривок життя з північним-сйвом замість свічок та алякськихми сігнами замість рямців".

"Канва широка", пробурмотів я.

Та він не вважав на мене, бо образ, що сплив йому в уяві став перед очима, і він тільки його й бачив.

"Багато назв знайшлося би для цієї картини", сказав він. "Одначе, що в ній багато марних сонців, я назвав би її "Шлях полярного сонця". Це було давно, сім років тому, в кінці дев'яносто сьомого року, що я вперше побачив цю жінку... На озері Ліндерман я мав човна, дуже доброго пітборовського човна. Я влив Чіккутською протокою до Лавсона з двома тисячами листів. Я був листюшою. Цієї пори кожне поринається до Клондайку. Багато народу в дорожі. Багато хто рубав дерево й робить човни. Вода — вже остання, сніг у повітрі, сніг на землі, на озері лід, на річці лід у чортярях. Шодня більше снігу, більше криги. Може, через день, або через три дні, може через шість день, що-дня, річка може замерзнути, тоді води вже не буде, все вкриється кригою, ходити треба пішки, а до Лавсона шістьсот миль, — довго йти.

(Далі буде.)

*) В особливих обставинах на Півночі виникає яскраве дивне атмосферичне явище, коли з'являються кілька сонців на небі, температура стоїть надзвичайно низько, а повітря розіржується до тої міри, що людей опалде смертельна дримота.

ОБІЗДКА ЕДМОНТОНСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ.

Подіємо до відомої всім українським робітникам у полудневій Лабелі Б. К., що Прощом ТУРФДіа висладе едмонтонську мандолінову оркестру на концертну об'їзду, яка дасть ряд гарних концертів і українських народних танців у інших наведених місцевостях. З оркестром іде організатор т. А. Войтшин.

Колмен, Алта., в суботу 21. липня а год. 8.30 вечером в Українським Робітничім Домі.

Гальвест, Алта., в понеділок 23. липня в год. 8.30 вечером в "Юніонній Салі".

Фері, Б. К., в середу 25. липня а год. 8.30 вечером в місцевім театрі.

Кемпур, Алта., в п'ятницю 27. липня а год. 8.30 вечером у місцевім театрі.

Всі близькі місцевості від тих, які загадані в оголошенні, коли бажать мати мандолінову оркестру в себе, нехай пишуть до Прощом ТУРФДіа, 10628 — 96 вул. Едмонтон, Алта.

З товаришським привітом, О. Шидловський, О. Жукевич, голова секр.-скарбник.

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує доступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фармерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати! На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів.

Поодинокое число 5 ц. Замовлення з гроши посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

